

Beste,

Het eindrapport van de proeftuin staat nu online !!! Met onderstaand bericht willen wij u een allerlaatste keer uitgebreid op de hoogte brengen van de verwezenlijkingen binnen de proeftuin de voorbij 3 jaren.

Wij hebben als Programme Office met veel enthousiasme en voldoening aan de proeftuin meegewerkt en wensen hierbij dan ook alle proeftuinpartners en alle externe stakeholders te danken voor de open en intense samenwerking ! Wij kijken met trots terug op de voorbije jaren en wensen iedereen nog alle succes met de verdere activiteiten rond elektrische mobiliteit !

Hieronder kan u een overzicht terugvinden van de informatie die publiek beschikbaar is. Wij wensen u veel leesplezier !

Met vriendelijke groeten,

Carlo Mol en Inge Cools

Vlaamse proeftuin elektrische voertuigen stimuleert innovaties in elektrische mobiliteit 3 jaar praktijkervaring !!!

Op 29 september 2011 ging de Vlaamse Proeftuin Elektrische Voertuigen officieel van start. De proeftuin draaide om innovatie en na 3,5 jaar intensieve 'real-life' testen is er zeer veel geleerd op vlak van nieuwe producten en diensten met betrekking tot elektrische mobiliteit. De meeste "lessons learned" zijn dan ook van "technologische" aard, maar dankzij het proeftuinconcept worden deze producten en diensten direct in een 'real-life' omgeving uitgetest waardoor er ook zeer veel bijgeleerd kan worden over de "niet-technologische" aspecten zoals gebruikersfeedback, business modellen en praktische barrières die de vlotte introductie van een nieuw product of dienst kunnen hinderen. Deze laatste inzichten zijn dan weer nuttige input voor flankerende beleidsmaatregelen. Maar de hoofddoelstelling van de proeftuin was het stimuleren van innovaties rond elektrische mobiliteit en op dit punt heeft de proeftuin zeker opgeleverd waarvoor hij was opgezet. De proeftuin heeft een grote dynamiek in de brede sector van elektrische mobiliteit teweeg gebracht en heeft marktspelers uit de ganse waardeketen de kans gegeven om nauw samen te werken op vlak van innovatie. Zonder de proeftuin hadden we op vlak van innovatie nooit gestaan waar we vandaag staan. Vlaanderen is dankzij de proeftuin ook internationaal op de kaart gezet.

Slotevent Vlaamse Proeftuin Elektrische Voertuigen : 1 december 2014, Brussel

De resultaten uit de proeftuin zijn op het succesvolle slotevent op 1 december 2014 reeds uitvoerig door de deelnemende bedrijven gepresenteerd aan een internationaal publiek. De 5 platformen hadden samen met het Programme Office dit slotevent opgezet om per onderzoeksthema een aantal van de innovaties in de kijker te stellen. De klemtoon lag dus op een aantal succesvolle verwezenlijkingen op het niveau van elektrische voertuigen (en hun componenten zoals elektrische motoren en batterijen), laadinfrastructuur en nieuwe mobiliteits- en energiediensten gebaseerd op elektrische voertuigen. Daarnaast was er ook informatie rond de gebruikersfeedback van de zeer uitgebreide testpopulatie in de proeftuin.

De volledige presentatie van het slotevent (Engelstalig) is terug te vinden op:

<http://www.proeftuin-ev.be/content/presentations-final-conference-are-available-online>

Eindrapport Vlaamse Proeftuin Elektrische Voertuigen staat online !

Het Programme Office heeft de eerste maanden van 2015 het eindrapport van de proeftuin afgerond. Dit document vormt, samen met alle tussentijdse verslagen van de voorbije jaren, een globaal overzicht van de proeftuin over de 5 platformen heen. Het eindrapport is ondertussen aan verschillende kabinetten gepresenteerd en door de 5 platformen gevalideerd/goedgekeurd voor publieke vrijgave en staat nu online. Het was niet evident om 3 jaren vol praktijkervaring samen te vatten in 1 document, maar wij hopen dat het eindrapport u toch een goed inzicht geeft in de verwezenlijkingen van de voorbije 3 jaren. Veel van de innovaties werden verwezenlijkt via apart gefinancierde onderzoeksprojecten die op de open testinfrastructuur in de proeftuin uitgevoerd werden. Deze informatie is niet steeds publiek beschikbaar en een deel van deze onderzoeksprojecten zijn trouwens ook nog in uitvoering. In het eindrapport kan u echter wel een uitgebreid hoofdstuk terugvinden met steekfiches van een groot aantal van deze onderzoeksprojecten. Voor meer informatie kan u terecht bij de uitvoerende bedrijven in kwestie. Maar het eindrapport bevat daarnaast ook een meer globaal overzicht over de evoluties in elektrische mobiliteit en heel wat "lessons learned" over een brede waaier van onderwerpen. Maar meer hierover in het eindrapport. Wij wensen u veel leesplezier.

Het eindrapport van de proeftuin en alle voorgaande tussentijdse verslagen zijn beschikbaar op: <http://www.proeftuin-ev.be/informatie/11>

Elektrische mobiliteit in Vlaanderen : wat na de proeftuin ?

Dit was de meest gestelde vraag de voorbije maanden : "Wat nu ?". Hoe gaat elektrische mobiliteit nu verder in Vlaanderen ?

Niet evident om hier in 1-2-3 op te antwoorden. De proeftuin draaide om innovatie en was alleszins een zeer belangrijk instrument om de innovaties rond elektrische mobiliteit vanuit het Vlaamse bedrijfsleven te stimuleren. De proeftuin heeft op dit vlak zeker zijn meerwaarde gehad en heeft onze bedrijven de kans gegeven om sector overschrijdend samen te werken en om hun innovatieprojecten via de proeftuin 'real-life' uit te voeren. Dit creëerde een dynamiek die anders nooit mogelijk was geweest en de proeftuin heeft Vlaanderen ook in het buitenland mee op de kaart gezet. Via de zeer uitgebreide testpopulatie en het grote aantal evenementen werd er naast het stimuleren van innovatie ook direct een enorme stap gezet in het meer bekend maken van de mogelijkheden van elektrische mobiliteit bij andere bedrijven, overheden en het brede publiek. Kortom, de proeftuin creëerde een zeer succesvolle dynamiek en zoals gezegd zijn heel wat innovatie- en onderzoeksprojecten nog volop in uitvoering. Het EVTeclab platform loopt trouwens nog tot half 2015 en u mag later dit jaar nog verder nieuws verwachten rond hun innovatieproject met elektrische bussen.

Maar bij de succesvolle uitrol van elektrische mobiliteit komt veel meer kijken dan innovatie alleen. Elektrische mobiliteit vergt een nauwe publiek-private samenwerking over meerdere beleidsdomeinen en industriële sectoren heen. Om de eindgebruiker (particulier/bedrijven/overheden) te overtuigen om effectief de stap te zetten naar elektrische mobiliteit, spelen tal van factoren een rol. Innovatieve, comfortabele, performante, ... elektrische voertuigen of mobiliteitsdiensten zijn een belangrijk aspect maar daarnaast spelen zoveel andere factoren een rol om de stap al dan niet te zetten : kostprijs ? garantie op nieuwe technologie ? rijbereik ? waar kan ik opladen ? objectieve informatie ? ... Om bedrijven te overtuigen mee te investeren in elektrische mobiliteit is dan weer een flankerend, stimulerend en stabiel kader vanuit de overheid nodig die elektrische mobiliteit in de opstartfase wat mee ondersteund. Dit kunnen fiscale en niet-fiscale maatregelen zijn om de eindgebruikers mee te overtuigen om de stap te zetten of dit kunnen maatregelen zijn om een kader te scheppen voor verdere investeringen vanuit het bedrijfsleven zoals in bijvoorbeeld (semi-)publieke laadinfrastructuur.

De proeftuin draaide rond innovatie, maar deze andere aspecten kwamen in de proeftuin natuurlijk ook zijdelings aan bod en waar relevant zijn de opgebouwde ervaringen mee opgenomen in de diverse

tussentijdse verslagen, position paper en eindrapport. Een aantal hoofdstukken in het eindrapport gaan wat dieper in op deze niet-innovatie gerelateerde aspecten en kunnen input zijn voor toekomstige beleidsinitiatieven. Sommige landen binnen Europa (Nederland, Noorwegen, Duitsland, Frankrijk, UK, ...) staan op het vlak van flankerend beleid voor elektrische mobiliteit bijvoorbeeld al veel verder dan België. Op vlak van publieke infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (elektrisch, CNG, LNG, waterstof) heeft Europe alle landen nu opgelegd om een nationaal actieplan op te stellen tegen eind 2016.

Deze zogenaamde "Clean Power for Transport" directive kan na de proeftuin dan ook een nieuwe stimulans zijn voor de elektrische mobiliteit activiteiten in Vlaanderen.

Clean Power for Transport directive: http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/cpt/index_en.htm

Internationale valorisatie van Vlaamse innovaties rond elektrische mobiliteit?

Als Programme Office zijn wij ook heel actief geweest om de innovaties uit de proeftuin ook buiten Vlaanderen bekend te maken o.a. via de groepsmissie naar Baden-Württemberg en via presentaties op internationale conferenties zoals EVS en EEVC. Daarnaast werden nauwe contacten onderhouden met enkele belangrijke Europese/internationale initiatieven zoals Green eMotion, eMI3 en het IEA-IA-Hybrid & Electric Vehicles.

Deze activiteiten waren zeer belangrijk om de bijkomende onderzoeksprojecten op het Europese niveau op te zetten of om innovaties die marktrijp zijn verder te valoriseren.

Nu de proeftuin en het Programme Office zijn activiteiten stopt, lopen ook al deze activiteiten op zijn einde. Het enige initiatief dat nu nog loopt zijn de activiteiten binnen het IEA-IA-Hybrid & Electric Vehicles :

- **IEA-IA-HEV : Annual Report**

Jaarlijks schrijft het IEA een rapport over de ontwikkelingen rond elektrische mobiliteit in de aangesloten landen. Op dit moment zijn 18 landen actief binnen de IA-HEV en VITO is hierin de ExCo delegate voor België. Dit geeft ons jaarlijks de kans om de activiteiten binnen België rond elektrische mobiliteit in de kijker te zetten. Zo is dan ook de proeftuin jaarlijks aan bod gekomen in het annual report. Het nieuwe annual report is trouwens een paar weken geleden gepubliceerd.

U kan alle IEA-IA-HEV rapporten terugvinden op: <http://www.ieahev.org/news/annual-reports/>

- **IEA-IA-HEV : "Task 24 – Economic impact assessment of e-mobility"**

Als Programme Office hebben wij samen met Nederland het initiatief genomen om een nieuwe Task binnen het IEA op te starten. Deze task is in 2014 goedgekeurd en loopt tot eind 2015. Ondertussen zijn 6 extra landen toegetreden : USA, Denemarken, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Frankrijk. Binnen Task24 onderzoeken we wat de impact is van de groei van elektrische mobiliteit op de lokale economie in een regio/land. Het leek ons belangrijk om na de proeftuin te onderzoeken wat nu de uiteindelijk de impact is alle innovaties rond elektrische mobiliteit op de lokale economie. Elektrische mobiliteit is belangrijk voor ecologische en maatschappelijke redenen, maar de meeste landen zetten eigenlijk zwaar in op elektrische mobiliteit om economische redenen. Zij wensen hun lokale bedrijven een plaats te laten vinden in deze nieuwe economische waardeketen.

Streven naar een "genetwerkte en gedeelde mobiliteit" waarin we elektrisch rijden komende van steeds meer hernieuwbare energiebronnen en tegelijk jobs creëren. It makes sense !!!

Meer info: <http://www.ieahev.org/tasks/economic-impact-assessment-of-e-mobility-task-24/>